

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47—82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Ultimatul Ententei adresat Greciei

Lugano, 19 Nov. — Giornale d'Italia, organul ministrului de externe italian, anunță că demersul Ententei în Grecia se va refera la multe chestiuni asupra cărora, prim ministrul grec Sculidis va trebui să dea răspunsuri precise precum și garanții că se va ține strict de obligațiile ce și le va lua. Demersul Ententei va avea caracterul unui ultimatum. Impătrita înțelegere vrea cu orice preț să fie asigurată de soarta trupelor ei debarcate la Salonic — ca nu cumva

să fie expuse ele mai târziu și la un atac din partea Greciei, apoi și chestia aprovizionării acestor trupe voiește să fie asigurată.

Ziarul englez »Star« află din cercuri diplomatice că demersul Ententei în Grecia va avea loc Vineri sau Sâmbătă. După răspuns, Ententa va întreprinde îndată o acțiune militară, pentru care a și făcut toate pregătirile. În acțiunea aceasta, Italia va avea un rol important — de ce natură — se ține încă în secret.

România și Grecia pierdute pentru Ententa

— Comunicări senzaționale ale ziarului englez „Daily Telegraph“ —

Amsterdam, 19 Noiembrie. — D-rul Dillon, cunoscutul corespondent al ziarului »Daily Telegraph« trimite ziarului său o lungă și senzațională corespondență din Roma. El arată ce se crede în cercurile oficiale din Italia despre situația în Balcani.

Dillon declară că Italia se abține cu hotărâre dela orice acțiune pozitivă în Balcani.

Ea prelinde însă din partea Angliei, care în decursul războiului a avut conducerea pe toate fronturile de luptă și directiva diplomatică a Quadruplei să pună acum în cumpănă întreaga ei putere, ca să salveze ce mai este de salvat.

Italia are dreptul să pretindă aceasta, cu atât mai vădit pentru că în timp ce, în a treia ofensivă de pe Isonzo, — pornită în interesul comun, — cădeau mii de fii de-ai Italiei, în acel timp, din vina diplomației engleze Bulgaria a trecut în tabăra dușmană. Grecia se pregătește să treacă și dânsa în aceeași tabără, iar armata și populația nenorocitei Serbii se refu-

giază în Albania, periclitând ocupațiunile scump câștigate și cu grijă păzite ale Italiei, în Albania.

Cel mai îngrozitor neajuns — însă — declară un înalt funcționar din ministerul de externe al Italiei — este că din cauza bicisniciei noastre și din cauza abandonare aliatei noastre, Serbia, am pierdut și pe România.

Lăsând la o parte destăinuirile — rămase fără dezmințire — ale d-lui N. Filipescu — avem — spune Dillon — informațiuni precise, că Puterile Centrale au ținut în curent, paș cu pas, pe d. Brătianu și guvernul său, despre tratativele cu Bulgaria. Brătianu a știut de mult despre operațiunile pe cari le pregăteau Puterile Centrale în Balcani.

Asemenea lucruri, nici un stat nu le destăinuiește guvernului unui alt stat decât dacă are absoluta siguranță că acel stat este neindoișos alături de dânsul.

Deschiderea parlamentului german

Berlin, 19 Nov. — Parlamentul german se va întruni la 30 Noiembrie și se-

ziunea aceasta de iarnă va ține până la Crăciun.

Contele Tisza la Viena

Viena, 19 Nov. — Prim ministrul ungar contele Tisza a sosit azi dimineața la Viena. D-sa a avut o lungă consfătuire

cu ministrul de externe comun, baronul Stefan Burian.

Amânarea conferenței „Crucei Roșie“ de la Stockholm

Stockholm, 19 Nov. — Din cauza că delegații Crucei roșie rusești senatorul Arbusov și Martacsov și-au întirziat călătoria la Stockholm, conferența Crucei roșie germane, austro-ungare și rusești de acolo a fost amânată pentru 21 și 22 Noiembrie. Principele Carol a

Suediei, va deschide conferința, în calitate de președinte al Crucei roșie suedeze, iar conferența va fi prezidată de fostul ministru de externe suedez, Lagerheim. Contele Apponyi, reprezentantul Crucei roșie ungare a și sosit la Stockholm.

DIN ROMÂNIA

Ce-i cu schimbările în guvernul român

»Dimineața« (dela 3 Noembrie) dă următoarele amănunte culesse din cercuri guvernamentale despre pregătirile ce se fac pentru remanierea cabinetului Brătianu:

D. Brătianu n'a pus, până în acest moment, în discuția consiliului de miniștri chestiunea remanierii. De altfel nici nu se discută în consiliile de miniștri prefacerea cabinetului. Dar atunci când primul ministru se va înțelege cu cei doi-țrei frunțași cu cari se stătuiește de formă în chestiunile importante, va veni în consiliu pentru a cere colegilor săi să-i înlesnească remanierea reclamată de interesele partidului și de împrejurări. Și de obicei când șeful guvernului pune astfel chestiunea în consiliu, miniștrii se declară gata a-i prezenta demisiunile sau chiar îi pun la dispoziție demisiile.

La această formalitate încă n'a ajuns primul ministru.

D. Brătianu a avut până acum trei întrevederi cu d. Th. Stelian.

D. Brătianu însă ar fi spus că a rămas mulțumit de convorbirile avute cu d. Stelian.

D. Stelian a refuzat până acum să-și manifesteze, în public, părerea d-sale asupra situației interne și externe, de oare-ce d-sa crede că dacă se ivesc deosebiri de păreri într-un partid, ele se pot aplana în launtrul partidului spre a-se evita vre-o zdruncinare.

D. Stelian, spun unii frunțași, este în politica externă pentru îndrumarea unei acțiuni diplomatice care să înlăture orice echivoc, căci nu mai trebuie ascunse revendicările noastre naționale, iar în politica internă d-sa cere ca elementele de luptă, de muncă și de valoare ale partidului, cari au stat desul în rezervă, să fie chemate și ele la lucru.

Se crede că d. Brătianu va convoca o nouă consfătuire cu d-nii Costinescu și Ferichide în care se va decide modalitatea remanierii.

Sunt două propuneri în cercurile diriguitorilor liberali: unii, marea majoritate, cere o largă remaniere, așa ca să se înlesnească intrarea în guvern a d-lor Ferichide, Stelian, Vințilă Brătianu, M. N. Săveanu, Banu și chiar d. Orleanu, iar alții propun numai să iasă d-nii Porumbaru și Morțun pentru ca să intre însă trei și anume d-nii Stelian, Ferichide și Vințilă Brătianu, iar primul-ministru să rămână fără portofoliu.

În câteva zile d. Brătianu va lua o hotărâre definitivă.

Iniințarea a noui regimente românești din România

Monitorul oficial din România publică următorul decret:

Ferdinand I.

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României.

Prețul unui exemplar 6 fileri.

La toți de față și viitori, sănătate:

Asupra raportului președintelui consiliului de miniștri și ministru Nostru secretar de Stat, la departamentul de războiu, sub No. 7238 din 1915.

Am decretat și decretăm:

Art. 1. Pe ziua de 1 Nov. 1915:

1. Reg. de artilerie de asediu va purta denumirea de reg. 1 de artilerie grea, cu reședința la fortul Jilava;

2. Divizionul de obuziere grele se transformă în regiment, purtând denumirea de reg. 2 art. grea, cu reședința la București;

3. Se creiază:

a) Un regiment de artilerie grea, purtând denumirea de reg. 3 art. grea, cu reședința la fortul Chitila;

b) Un comandament de brigadă cu denumirea brigada I. artilerie grea, cu reședința la București.

Această brigadă va fi compusă din cele 3 unități de mai sus.

Trupa acestor unități se va recruta din întreaga țară.

Art. 2. Artileria grea va depinde, ca comandament, de comandamentul cetății București; ca parte tehnică, de inspectoratul general al artileriei, iar administrativ, de intendenta stabilimentelor centrale.

Art. 3. Președintele Consiliului de miniștri și ministrul Nostru secretar de Stat la depart. de război este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a decretului de față.

Dat în București, la 28 Oct. 1915.

Ferdinand.

Președintele consiliului și ministru de război, Ion I. C. Brătianu.

siei. Ii dau cea mai categorică dezmințire. Chiar și d. Brătianu pare a vrea ceva, și el pomenește une-ori de ideal național! Mult așa da ca să am mărturisirea intimă a d-lui Brătianu despre ce este pentru el »idealul național«.

Când un om a vroit, în primele zile ale războiului, să ne ducă alături de nemți, și apoi a început să pretuiască Ardealul din considerațiuni de felul negustoresc, să nu ne mirăm că a pierdut atâtea ocazii.

Unitatea unui neam se face cu suflet de viteaz, nu cu inimă de cămătar.

Să nu ne mire dar toate șovăelile.

D. Morțun zicea mai deunăzi: »Nu sunt nici germanofil, nici rusofil; sunt român«.

Ei bine, nu. Ești român numai cu numele și cu cetățenia, când nu ești azi nici germanofil, nici francofil. Eu ca român, sunt azi și pentru împrejurările actuale, și francofil și anglofil și rusofil și sârbofil. (Aplauze).

Sunt sârbofil și din cinste. O convenție scrisă ne leagă de Serbia.

Tratatul s'a iscălit. Spre rușinea noastră, niște oameni fără onoare au renețat iscălitura țării.

O țară mică are o datorie de prudență de a profesa respectul dreptului și al tratatelor.

Apoi grecii ajută pe cât se poate pe sârbi, făcând trupelor debarcate la Salonic, toate înlesnirile.

Guvernul nostru din potrivă, lasă să

se înțeleagă că s'ar împotrivi ajutorului rușilor. E în stare să facă și aceasta.

La Septembrie 1914, guvernul nostru a iscălit cu Rusia, o convențiune în care se pomenește de desmembrarea Austro-Ungariei. Azi, el e în stare să meargă alături de Austro-Ungaria în contra Rusiei. El a luat bani dela englezi și arme dela francezi, angajându-se măcar la atât că nu le va întrebuița în contra lor și azi ar fi gata să ajute cu ele pe germani în contra Aliaților.

El a trimis emisari în Franța ca să spue că la cutare dată vom intra în război și a făgăduit, în cele din urmă, că va intra odată cu Italia.

A înșelat Europa întreagă și uneori mi-e rușine când mă aflu față de străini.

Ne mai agațăm de o ultimă iluzie. Englezii și Francezii debarcă la Salonic, iar Rușii au strins o armată mare în Basarabia. Aci e ultima noastră rază de speranță.

Noi însă vom spune aliaților cari vor veni: »Fiți bine veniți, fraților și salvatori ai fraților. Și noi vom merge alături de voi.«

D. Take Ionescu a făcut un înflăcărat apel ca întreaga națiune să ceară războiu pentru că numai prin acesta se va salva onoarea țării. Să dea D-zeu ca să avem aci pe toți frații noștri și sârbi, și rușii și francezii și englezii și sârbi, pentru ca în comun să ne apărăm și să ne salvăm.

MERSUL RĂZBOIULUI

Bilanțul celor patru săptămâni de grele lupte cu rușii în mlaștinele dela Pripiet--Czartorisk

— O nouă bombardare a Veneției. — Artileria italiană distruge sistematic orașul Görz. — Atacuri engleze pe frontul francez respinse. — Mari succese în Serbia. — Localitățile Jarow—Kursumlija cucerite. — Bulgarii iau orașul Prilep. — Situația Greciei. —

Frământările politice din România

Cele mai noi păreri ale d-lor prof. Al. C. Cuza, Take Ionescu și Nec. Filipescu asupra situației României

La recenta întrunire a »Federației Unioniste« dela Iași — s'a mai pronunțat următoarele discursuri despre politica României:

A. C. Cuza: Oratorul face o largă expunere a situației pe care o arată ca foarte tristă. Economia națională îndură cele mai mari neajunsuri, producătorii fiind speculați, iar consumatorii jefuiți, în vreme ce samsarii — tolerați de guvern — se îmbogățesc.

Finanțele țării sunt într'o stare de plâns, datoria publică fiind împovărată cu sute de milioane. Vorbind de armată, d. Cuza zice că fiind ținută de atita vreme în așteptare și fără nici un folos, — oamenii cari în 1913 erau însuflețiți de un admirabil avânt, — azi sînt amărâți.

Și în schimbul acestor enorme sacrificii idealul național pare pentru unii definitiv părăsit.

D. Cuza susține că d. Brătianu nu mai poate fi tolerat la conducerea destinelor țării și că ne trebuie un guvern național, sau — în imposibilitatea formării acestuia — un guvern unionist.

D. N. Filipescu spune: S'a afirmat că eu așa fi declarat că cedez Moldova Ru-

Raportul lui Höfer dela 18 Nov. stăruie iară asupra importanței succesiunii austro-ungar și german la Czartorisk. Patru săptămâni au durat luptele crâncene de acolo. Rușii au încercat cu toate mijloacele să spargă frontul nostru dela riul Stir. Rezultatul a fost cu totul contrar. Rușii nu numai că au fost respinși din pozițiile noastre — dar au fost isgoniți și din pozițiile lor. Pe la mijlocul lui Octombrie, rușii au reușit să cucerească dela noi satele Kulikovcie, Rafalovka și au început chiar să ocupe câteva puncte de pe malul apusan al riului Stir. Dar pe la finele lui Octombrie s'a întors soarta bătăliei de acolo, trupele germane și austro-ungare pas cu pas au început să recucerească pozițiile pierdute. Întâi au curățit drumul care duce dela Lisovo spre Czartorisk. Apoi rînd pe rînd au luat satele: Ruțka, Komarov, Bielgov, Huta Lisonka și așa frontul nostru a fost avansat până la răsărit de Podgave. »Luptele acestea au costat multe vieți — dar ne au adus succesul« — spune corespondentul de război al ziarului »Kölnische

Zeitung«. Rușii și-au dat seamă că perd situația favorabilă de acolo. Și au început de aceia să aducă mereu rezerve noi de mongoși, tatar, cerchezi. Rușii dispunând și de multe munițiuni au început pela 2 Nov. un contra atac viguros — ei înaintează până în tranșeele noastre la Siemikovce și Bieniava, în coloane numeroase de asalt. Dar grație vitejiei trupelor prusiace, din Hessa și austro-ungare, atacul rusesc în masă și 'n regiunea mlaștinoasă a eșuat. Și 'n prima săptămână a lui Noiembrie trupele noastre recucereșc pozițiile noastre, și iau și pozițiile rusești. La 10 Noiembrie o nouă bătălie grea, și la 11, rușii sînt alungați din Kosciuchovka. Artileria aliată ia sub foc linia ferată rusă. Contra atacul nostru devine tot mai sistematic, la 14 Nov. ajungem la Podgorie, ne apropiem de Rafalovka și tot mai aproape de Czartorisk. Urmarea fu că rușii în fugă au trebuit să se retragă dincolo de riul Stir.

A fost o grea luptă în mlaștini.

Rușii au avut mari pierderi. Sanitarii noștri au scos răniți din mlaștini, fă-

ră cisme, căci în mlăștinele au rămas cismele.

Regiunea mlăștinoasă din Pripjet-Czartorisk nu ne-a permis să ne facem tranșee. Și aprovizionarea s'a făcut foarte greu. Soldații noștri s'au hrănit ile întregi numai cu pâine. Rușii însă s'au hrănit bine, căci aveau îndărătul o legătură cu trenul. Planul lor trebuia dar să reușească. Dar nu — a dat aliment. Ne putem dar închipui ce eroism au desfășurat acolo trupele germane și austro-ungare.

Raportul oficios dela 18 Nov. anunță următoarele de pe frontul rusesc:

Situația e neschimbată. La curățirea terenului de luptă dela Czartorisk a ieșit la iveală în deplina ei mărimă victoria repurtată acolo. Dușmanul a avut acolo grele pierderi. Până acum am înmormântat acolo 2500 de ruși și am numărat 400 morminte proaspete. Mai multe mii de puști și mari cantități de munițiuni constituie prada care se va mări încă. Dușmanul a avut pe malul apusan al râului Stir, patru șiruri de pozițiuni puternice cu obstacole de sîrme, cu puncte de sprijin etc. Colibe numeroase și întinse și grajduri mari dovedesc că rușii se pregăteau să ierneze acolo.

Höfer, mareșal-locot.

Comunicatul german n'are nimic nou de comunicat de pe frontul rusesc.

LUPTELE DIN APUS

— Inercarea englezilor de a cuceri poziții germane respinsă. — Un consiliu de miniștri comun anglo-francez la Paris. — Kitsener va conduce apărarea Egiptului. —

Comunicatul german dela 18 Nov. anunță de pe frontul francez:

Englezii au încercat ieri dimineață un atac prin surprindere asupra pozițiilor noastre de pe drumul Messines-Armentieres. Ei au fost respinși. În Argonne, am observat intenția francezilor de a arunca în aer o tranșee de a noastră și ne-am retras la vreme de acolo.

— Miniștrii englezi: Asquith, Grey, Lloyd George și Balfour au sosit la Paris unde au avut o consfătuire cu miniștrii francezi Briand, general Gallieni, amiral Lacaze și generalul Joffre. Acest prim consiliu de miniștri comun anglo-francez — va fi punctul de plecare pentru alte consilii la cari vor participa și reprezentanții Rusiei și Italiei. Se realizează astfel declarațiile lui Briand și Asquith că vor să dea o unitate de conducere în acțiunea militară și diplomatică a Ententei.

— Asupra misiunii lui Kitsener, o telegramă din Haaga anunță că ministrul de război englez nu va pleca spre India, ci va lua conducerea apărării Egiptului. Până ce vor începe luptele acolo, Kitsener va sta la Salonic.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Lupte la Görz. — Atacul italian între Plava și Monfalcone respins. — Orașul Veneția iarăși bombardat de aeroplane austriace. — Consiliu de miniștri italian.

Ziarul din Zürich »Tagesanzeiger« află de pe frontul italian: Italianii au încercat pe frontul lung de 60 klm. între Plava și Monfalcone — o a patra ofensivă contra pozițiilor austro-ungare. Dar toate asalturile italiene s'au prăbușit.

Despre noile lupte pe frontul italian, raportul lui Höfer dela 18 Nov. anunță:

Și'n cursul zilei de ieri, italienii n'au reluat acțiunea lor de atac. În timpul nopții au încercat cu forțe slabe să înainteze la Zagora, pe panta de nord a muntelui San Michele și contra sectorului la sud-vest de San Martino. Toate atacurile au fost respinse. De azi dimineață, orașul Görz stă iarăși sub focul violent de artilerie. În primele ore au căzut vre-o 400 proiectile asupra orașului. Cartierul vechi al orașului Riva a stat ieri dinspre Altissimo sub focul dușman. Aeroplanele noastre au aruncat bombe asupra căzărnilor din Beluno.

Höfer, mareșal-locot.

Și comandantul flotei austro-ungare dă un comunicat interesant:

Azi după amiază una din escadrelle noastre de aeroplane marine au aruncat cu succes bombe în Veneția, asupra forturilor San Nicolo și Alberoni, arsenalul, stațiunea de aviație, gazometrul, gara și mai multe căzărni. Cu tot focul violent al artileriei dușmane și cu tot atacul întreprins de 3 aeroplane italiene — escadra noastră în număr complet s'a întors neatinsă.

Comandamentul flotei

— Ziarul danez »Extrabladed« vorbind despre indignarea italienilor fiindcă aeroplanele austriace bombardează obiectele de artă din Veneția scrie: Război e război, și la Viena s'a făcut observația nimerită că Italianii, răspândesc ideea ciudată că numai ei sînt îndreptățiți să pricinuiască ori-ce pagube austriacilor, pe când ei au numai dreptul să strige »barbarii« de câte ori li se face o gaură într'o biserică. Se înțelege că într'un oraș fortificat ca Veneția, nu pot fi cruțate obiectele de artă. Dacă dușmanul le-ar lua în considerare — atunci tot războiul ar fi ridicol. Altfel ar fi cazul dacă Veneția ar fi fost un oraș deschis, neîntărit.

— Un consiliu de miniștri s'a ținut la Roma, ocupându-se cu evenimentele din orient și cu chestiunea financiară a Italiei.

RĂFUIALA CU SERBIA

— Lupte de stradă la Kursumlja. — Mersu înainte spre Novibazar. — Iavor, Prilep, Radan, în mâinile trupelor aliate. — O expediție italiană spre Muntenegru?

Grele lupte de baionete s'au dat în localitatea sârbească Krusumlja. Acolo au luptat germa-

nii în uniune cu bulgarii, contra serbilor. Pentru posesiunea fiecărui case din acest orașel s'au dat lupte strașnice. Înainte de a părăsi orașul, sârbii l'au jefuit ca cei mai vajnici dușmani, au incendiat casele. Germanii după ce au ocupat orașul, au urmărit pe sârbi în unirea cu armata bulgară a generalului Bojadjew, luând drumul spre Pristina. La apus armata lui Kövess urmărește pe sârbi înspre linia fortificată Nova Varos-Sienica-Novibazar. Orașul Iavor, cheia Sandsacului a fost luat de austro-ungari. Grele lupte s'au dat acolo, în noroi și frig cumplit. Drumurile de acolo sunt impracticabile, tunurile cu greu pot fi trase. Bulgarii au obținut un mare succes prin cucerirea orașului Prilep.

— Din Elveția vine știrea că puternice forțe italiene se pregătesc de drum spre Muntenegru.

După zările din Londra, au debarcat până acum în Salonic 130.000 trupe anglo-franceze. Anglia și Franța trimet acum mai puține trupe în Orient, fiindcă se tem că în apus germanii vor căuta să spargă frontul francez.

Iată amănuntele importante date de comunicatele austro-ungar, german și bulgar despre cele mai noi lupte pe frontul sârbesc:

Cu toată vremea rea, urmărirea sîrbilor face bune progrese. La nord de Nove Varos trupele noastre se apropie de sectorul Vrac. Localitatea Iavor este în posesiunea noastră. La sud de Ivanjița ne-am apropiat în regiunea muntelui Iankov Krn, aproape de trecătoarele Golija Planina. — Trupele germane s'au apropiat la jumătatea drumului Usce-Rasca, iar forțe austro-ungare înaintând de la răsărit spre Ibar, au trecut Koponi-Planina pe drumul spre Karadag. — Trupele generalului Gallwitz au înaintat la sud de localitatea Kursumlja care a fost jefuită de sârbi. — Forțe bulgare au câștigat luptând înălțimile dela Radan și regiunea dela sud.

Höfer, mareșal-locot.

Comunicatul german anunță:

Armatele aliate în urmărirea sîrbilor au ajuns linia generală Iavor la nord de Raska, Kursumlja, Radan, Oruglița. Trupele noastre au găsit Kursumlja părăsită și jefuită de sârbi. — Am prins mai multe sute de sârbi și câteva tunuri.

Șeful Statului major.

Raportul bulgar anunță următoarele despre operațiunile dela 16 Nov.:

Operațiunile de azi s'au desfășurat foarte victorioase pentru noi pe toate fronturile. Armata noastră a înaintat pretutindeni și are de înregistrat următoarele succese:

După respingerea francezilor de pe frontul Gracko-Nikotin (vre-o 17 klm. la nord-est de Prilep) la sud de Veles, peste riul Cserna-Reka, în care lupte, soldații francezi au aruncat puștile, am cucerit Glava, la 12 klm. la nord de Prilep, — asta printr'o manevră de înconjurare combinată cu un atac frontal. Glava este un punct strategic foarte important pe drumul Veles-Prilep. Cucerirea acestui defileu ne-a deschis calea spre Prilep și Monastir. Azi noapte trupele noastre de avangardă au ocupat Prilepul. — Trupele noastre cari operează la Tetovo, au înaintat la sud, au bătut pe sârbi și au cucerit Gostivar. E în

curs acum urmărirea sârbilor spre Kitsevo, la 30 klm. la sud de Gostivar. — Coloana bulgară care operează pe frontul Cohanik — înălțimea Galiv Gamelik — în direcția spre Gilav-Pristina — după trei zile de lupte înverșunate și singeroase a spart frontul sîrbesc la centru și a ocupat Gilan. Astăzi, trupele stau la vest de orașul Gilan și 15 până la 18 klm. de parte de Pristina.

Prada făcută e de 18 tunuri, 22 care cu munițiuni, 2000 puști, mult material de război și 2000 prizonieri.

Trupele noastre cari urmăresc pas cu pas pe sârbi în regiunea Kursumlja-Leskovaț, au ajuns ieri seară linia Arbanaske-Palanka, vre-o 22 klm. la sud de Prokoplje, Radinovaț, la 25 kilm. la sud-vest de Leskovaț, capturând o baterie de câmp sârbească, mult material de fortificații, și făcând și 300 prizonieri. La Aleksandrovac am găsit 13 tunuri sârbești adunate în Morava.

Știrile zilei

Dr. Onisifor Ghibu îndepărtat din funcție

După declararea de vacant a postului de paroh din Orăștie, ocupat până mai anul trecut de părintele Ion Moța, consistoriul arhidiecezan a îndepărtat din funcția de inspector al școlilor românești gr. or. și pe Dr. Onisifor Ghibu refugiat în România. Consistoriul va deschide concurs și pentru postul acesta de revisor școlar sămas vacant.

Sinuciderea unui profesor

Directorul și profesorul școlii industriale de lemn și metal din Győr, Eugen Molnar, s'a sinucis, înghițind o soluție din grozava otrăvă Ciancali. A murit îndată. În scrisoarea ce-a lăsat-o soției sale, arată că și pune capăt vieții sale, din cauza bolii sale nervoase.

Iarna,

și-a făcut săptămâna asta intrarea triumfală în Austro-Ungaria. La Budapesta e frig mare și ninje de două zile. Și din provincie se anunță căderi de zăpadă și geruri mari. La Viena e îngheț. Pădurile din preajma Vienei sînt albe de ninsoare.

Un prinț dăruiește statului acoperământul de metal al palatului său

Din Viena se anunță:

Principele Fürstenberg a dispus ca palatul său din Donau-Eschingen să fie despuiat de acoperământul său de aramă, — iar metalul acesta prețios să fie pus la dispoziția statului major pentru trebuințele războiului.

„Povestea clopotelor după un an de război“

Ziarul „Viitorul“ ocupându-se de contribuția de război a bisericilor românești din Ardeal și Ungaria, prin sacrificarea clopotelor lor — observă:

Acum un an, în primele zile ale ulți-

mei luni de vară, clopotele bisericilor din Europa vesteau apropierea marelui război, de război, care avea să și perpetueze ființa timp de un an și mai bine. Războiul a înfrățit glasul sever de aramă al clopotelor cu glasul șuerător al plumbului. Dar de azi înainte, clopotele nu se va mai auzi răsunând în turlele bisericilor, de unde stăpânirea le va coborî pentru a le face loc în arsenalele cu cuptoarele vecinic înroșite de foc. Gurile de tun, nu mai au ce mîncă. Lipsurile imediate trebuie completate prin sacrificarea clopotelor. Fiecare biserică, și-a plătit tributul său. Rînd pe rînd, ele au fost despuiate de darul prin care omul e chemat la reculegere. Rînd pe rînd, bisericile din Europa centrală au amuțit până ce vremuri mai bune le vor dărui iarăși glasul. Eri una, azi alta, până ce iată că a venit și rîndul bisericilor românești din Ardeal.»

Două surori își pun capăt vieții

În hotelul Propeller din Budapesta, s'au otrăvit cu morfiu, surorile Therese și Rosa Szabo. Transportate la spital au încetat din viață. Motivele acestei îndoite sinucideri nu-s cunoscute.

Popularizarea științei în românește

În România, de o vreme încoace se lucrează cu spor la popularizarea științei. Scriitori pricepuți scot broșuri scrise pe înțelesul tuturor — și astfel pun la îndemână masselor largi comorile de gândire ale apusului. Una din aceste broșuri a apărut zilele acestea la București, editată de «Casa școlilor», care broșură scrisă de profesorul G. G. Antonescu, se ocupă de «Pedagogia lui Spencer».

Interesante lucruri găsim în această broșură. Așa filosoful englez Spencer era de părere că primul gând ce trebuie să conducă purtarea unui om e ca să se potrivească să se adapteze cât mai bine de mediul, de mijlocul lui înconjurător. Așa Spencer spunea: Prima condiție a succesului este de a fi un bun animal și prima condițiune a prosperității naționale este că națiunea să fie formată din animale, bune. Cu alte cuvinte, omul să se gândească în prima linie la sănătatea lui, la vigoarea trupului său, la prelungirea vieții, la îștinerea morții și numai apoi să și populeze sufletul cu frumuseți, să și facă o cultură literară, științifică, să se adapteze de farmecul muzicii și al poeziei.

Doresc să cumpăr

:: un câne care aleargă foarte bine după gligani

(porci selbatici). Cânele trebuie să fie vrednic de a vâna cu el și numai unul ori doi pușcași. Dau preț bun, dar cer garanție dela stăpân și voi se face o probă de 15 zile pentru a mă convinge de priceperea lui.

Gh. Orge Bozian
Belényessonkolyos 21. sz. űrház

Importanța drumului liber pe Dunăre

— Transportul de mărfuri pe apă, pentru și din Bulgaria și România. — Stringerea relațiilor economice între Puterile Centrale și Bulgaria. — Dar cu România? —

I.

Odată cu restabilirea navigației pe Dunăre, »Berliner Tageblatt« într'un articol intitulat »Drum Liber« arată foloasele extraordinare pentru puterile centrale a restabilirii legăturii cu Orientul.

Reproducem aici părțile mai esențiale din el — fiind vorba în mare parte și de România:

»Restabilirea legăturii cu orientul de către trupele austro-germane și bulgare e un eveniment extra-ordinar ce nu mai are nevoie de-a fi subliniat. Mână în mână cu importanța militară și politică, merge și cea economică, care — dacă ne gândim la un viitor îndepărtat — s'ar putea întruchipa în cuvintele Berlin-Bagdad.

Dar deschiderea drumului spre Bulgaria și Turcia și mai ales a navigației pe Dunăre ne va aduce și avantaje imediate, și ca primă consecință: răpunerea Serbiei. Cum până azi linia Orșova-granița bulgară și o bună parte a Dunărei se găseau în stăpânirea sârbilor, comunicația pe apă cu puterile centrale, era întreruptă, și traficul de mărfuri, pe apă, cu Bulgaria și România era imposibil. Acum, a acostat în portul bulgar, Vidin, primul vapor ungar, un eveniment de o importanță simbolică și practică, egală cu întâlnirea unor soldați germani cu o patrulă de ofițeri bulgari.

Stringerea relațiilor economice cu Bulgaria

Bulgaria e mai mult o țară agricolă, care produce grâu, apoi în măsură mai mică porumb, secară și orz. Chiar dacă cantitățile de cereale ce Bulgaria poate exporta, e neînsemnat față de trebuințele puterilor centrale, totuși ne e bine-venit orice supliment de cereale de pâine, și mai ales de furaje, pe cari le obținem pe preț convenabil. Și Bulgaria va fi cu atât mai în măsură de a exporta, cu cât, de multă vreme ea n'a mai avut o recoltă atât de bună ca în anul acesta.

»Societatea centrală de cumpărare«, însărcinată cu importul de cereale în Germania, a și creat o organizație (un serviciu), pentru procurarea de cereale din Bulgaria.

Editor și redactor responsabil:
Dimitrie Birăuțiu.

Tip. »Poporul Român«, Budapesta, Ilka-utca nr. 98

Ziarul nostru zilnic se află de vânzare la toate gările din finiturile românești. Prețul 6 fileri.

Cereți-l dela vânzătorul de ziare, ori dela librăria sau tutungeria din edificiul gării